

OBČASNÍK SP USA

ÚNOR 2013

číslo 2

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA – SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA ČESKO-AMERICKÝ KLUB – THE CZECH-AMERICAN CLUB POBOČKA PRAHA – hlavní město

Zase trochu o filmu, promítání a setkávání: V pátek 15. února 2013 se bude promítat film *Generál Patton* v našem Vzdělávacím středisku (Na Poříčí 6 v Praze 1). Předcházelo tomu několik faktů: Jednak nyní již pevná dohoda s paní Maňhalovou o tom, že pátky budou celodenně a neomezeně volné pro promítání filmů, cestopisů a hudby. Rovněž tak i pro setkání nás všech, nebo alespoň některých z nás – tedy přátel – tak, jak jsme se sami pojmenovali v názvu: *Společnost přátel*. Neformální popovídání a diskuse by právě naznačovaly snahu o ono přátelství, což by samo bylo obrovským přínosem k naplnění činnosti ve SPUSE. Podobná přátelská vlna probíhá již v angličtině na našich pravidelných čtvrtěných schůzkách. Jejich vznik jsem s paní Maňhalovou také inspiroval. Žáci i učitelka se shodují na dobrých výsledcích neformálního průběhu angličtiny, a tak si přispíjí i tyto body za naplnění činnosti ve SPUSE.

Druhý důvod opětného oznámení promítání je to, že se musela prověřit elektronická propojení všech přístrojů. Sám jsem již v roce 2012 provedl správné propojení přístrojů a vyhotovení grafických návodu na promítání VCR kazet i CD a DVD disků. Návody se ale ztratily. Měli jsme rovněž problém i s napojením na el. proud 220V různými prodlužovacími kabely z vedlejší místnosti, protože zásuvky v učebně s televizí po rekonstrukci podlah nějaký čas nefungovaly. Možnost napojení bylo až z kuchyňky. Konečně se mělo začít s promítáním našeho programu, všichni se usadili a zbývalo pouze vše zapnout. Druhý šok nastal, že znova nebyla elektřina. *Běžel jsem po šňůře znovu až na její konec a zjistil jsem, že šňůru vyjmula ze zásuvky paní uklízečka, protože – cituji: chtěla jsem si udělat kafe ve varné konvici.* Řekl jsem jí, že to není slušné, ani možné, a že by to mohla sdělit někomu, nebo třeba i svému rozumu. Promiňte, že jsem vás zdržel takovým dlouhým výkladem, ale chci se také pochlubit, jak jsem tenkrát provedl úspěšně výchovný a třídní boj s paní nebo soudružkou uklízečkou.

Nyní zůstaly dvě možnosti záruky promítání. Znovu provedu správné zapojení nových grafických a textových návodu na propojení – pro případ, že by je někdo zase narušil. Případně přinesu v kufru svůj přístroj a rovnou ho propojím s televizí. Nemám ovšem v plánu pravidelné páteční promítání. Je to věc dohody časového a programového plánu. Zaručené páteční programy však budou po dohodě oznámeny v Občasníku nebo vyvěšeny v předsíni vzdělávacího střediska. Samozřejmě se vítají i náměty na jiné pátky z řad všech členů. V diskusích se upřesní vše potřebné, třeba i forma případného občerstvení.

Ještě k vlastnímu programu 15. února s dvoudílným filmem. První díl je na hodinu a 22 minut. Druhý díl trvá hodinu a 17 minut a uvažuje se 15 až 20ti min. přestávka. Film začne v 15 hodin a dle časového rozvrhu vše skončí v 18.20. Není totiž možné tento dvoudílný film promítat nadvakrát. Tematikou je nesmírně náročný a jistě neopakovatelný. Přesto zvu všechny nejen svým jménem a přeji vám k Novému roku dobrou kulturní nabídku!

Zbyněk Liška

Osobní lodní doprava mezi Evropou a Amerikou (USA): Při přednášce o první cestě Vojty Náprstka jsme se dověděli, že tam plul plachetnicí asi dva měsíce. V USA byl tehdy od roku 1850 do 1857.

V čtyřicátých letech 19. století plachetnice o průměrném výtaku asi 700t pluly z Hamburku do USA (3 200 námořních mil, tj. cca 5 900km) asi 42 dnů. Zpět, tj. s využitím Gofského proudu a větru, jen asi 30 dnů. Samozřejmě to však záleželo na příznivém větru. Postupně se začaly používat parní stroje, které však byly tehdy velmi těžké (asi 300kg na výkon 1HP a spotřebovaly min. 1kg uhlí na 1HP za hodinu), a tak vezly spoustu těžkého uhlí. Z těchto důvodů se do otevření Suezského průplavu používaly pro plavby do Asie a Austrálie stále ještě plachetnice. Nejmodernější byly klipry (výtak až 2 000t), které při příznivém větru dosahovaly rychlosti 18 až 22 mil/hod. a z Anglie se do USA dostaly i za 13 dnů. Pro obsluhu plachet (ve výšce 70m s 40m širokými ráhny) však potřebovaly pro obsluhu plachet také i 50 námořníků. Jednou z takových byla **Cutty Sark** (Krátká košilka- spíše spodnička), která dopravovala do Anglie čaj z Indie a bavlnu z Austrálie. Z Austrálie se dostala do Anglie v roce 1885 za 67 dnů (cca 363 mil denně). Byla dlouhá 64,16m, široká 10,97m a měla 3 350m² plachet. Registrovaný lodní prostor byl 921 tun. Dlouhá léta byla vystavena v Anglii a po požáru prý byla opět opravena.

Z těchto důvodů bylo v roce 1872 na mořích 56 527 plachetnic, celkem 14 563 000t a jen 5 353 parníků, celkem 3 680 000t.

Cutty – Sark

Zajatecký tábor v ruské Dárnici

16. Zajatecký tábor v ruské Berezovce

Zajatecký tábor v ruském Orenburku

Československé legie v Rusku: Před první světovou válkou v Rusku žilo asi 100 000 Čechů a 2 000 Slováků. Ti byli původním jádrem našich legií. V únoru 1916 to byl Československý střelecký pluk sv. Václava a v květnu pak již Československá střelecká brigáda. V červenci 1917 se naši vojáci účastnili úspěšné bitvy u Zborova. V říjnu jsme již měli Československý sbor v Rusku a koncem roku 1917 již 38 500 dobrovolníků. Začátkem roku 1919 to bylo Československé vojsko na Rusi se třemi divizemi. Po německo-sovětském míru v Brestu Litevském byli dle rozhodnutí T.G.M. ze dne 7. března 1917 již součástí francouzské armády. V té době již drželi železnici od Penzy do Vladivostoku v délce 8 000km a ohlasem ve světě tak zajistili vznik naší republiky. Na rozdíl od Němců a Maďarů měli bolševici minimální úspěch s agitací mezi našimi občany. Tito naši sousedé tvořili až 80% v rudých jednotkách. Z počtu asi 66 000 bojujících našich legionářů jich padlo asi 5 000. (V Rakousko-Uherské armádě bojovalo asi 1,4milionů našich občanů a padlo asi 138 000.) Podobné však byla naše ztráty za druhé světové války.

Obrázky jsou z knihy *Od Zborova k Bachmači, Památník o budování československého vojska na Rusi pod vedením T.G.Masaryka*, vydal ČIN – ORBIS – PRAHA v roce 1938.

27. Prostrná cvičení v Berezně

38. T. G. Masaryk v Kyjevě u důstojníků zraněných u Zborova

TGM v Kyjevě - přehlídka

42. T. G. Masaryk u důstojníků v Bobrujsku

Kolega Ing. Dufek se zasloužil, že naše SPUSA má opět své webové stránky společně s naším Vzdělávacím střediskem, viz: <http://www.spusa.cz>. Můžete se sami přesvědčit a vše vyzkoušet. Autor starších stránek byl Jakub Šlajs, který společně s kolegou Ing. Dufkem připravoval jednak obnovení našich stránek a pak i příslušnou aktualizaci. Velmi jim děkujeme. Jedny ze starších stránek byly pana Šlajse a bylo je možno najít na adrese: <http://kubaj.socialka.cz/spusa>. **Angličtina:** Naše Vzdělávací středisko zajistilo pro naše členy angličtinu (od 15.15hodin do 16.15hodin) pravidelně každý čtvrtek.

Uvítám příspěvky do našeho Občasníku a opět připomínám **VÝROČNÍ ČLENSKOU SCHŮZI** pražské pobočky, která bude v úterý **05. 03. 2013 od 16ti hod. v našem VS**. Také se doporučuje zaplatit nové členské příspěvky. – Petr Jílek -